Podzemní spojení Dunaje a Rýna.

Přes několika století podařilo se slovutnému geologu německému professoru A. Knopovi nezvratně dokázati, že Dunaj jest ve spojení s řečištěm Rýna a sice tak svrchním odvětvením proudů (bifurkací). Jakési souvislosti potíží dunajského a potižím rýnským byla ovšem již před delším časem předmětem různých sporů, zůstalť geologové byli úplně přesvědčeni o souvislosti té, nikdo z nich nepodal však platného důkazu proti tvrzení to. Teprvé prof. Knopu poštěstilo se, čím namáhala se v poslední době většina německých geologů. V řečišti mezi Immendingami a Meiningami nalezají se v délce asi 3 kilom. černé trhliny rozličné velikosti, do kterýchž vniká při toku značná část vody dunajské a ztrácí se v hlubinách. Ve vzdálenosti asi 1 a půl mile od trhlin těch, v podzemním směru řeky Mundy, přišli se za zvláštních okolností pramen řízky Aachu. Nápatí vrchu bílého mořského Aachu deru se totiž z trhlin vodou prosáklého vápence silný pramen kolmo vzhůru a sice jak patrno následkem značného tlaku. Voda totiž bublí z otvoru skalného ve způsobu vodometu. Z vrchoviště toho, které leží několik set stěrných sáhů nežli Dunaj, běží pak řeka směrem k bodamskému jezeru, v němž mísí vodu svou s vodou Rýna. A odkud béře se voda Aachu? Na otázku tu odpověděli geologové, že částečně z Dunaje; pravili však, že nezvratný důkaz mohl by býti podán jen tím způsobem, kdyby trhliny v řečišti dunajském byly zacpány a pak zkoušelo se, zdali ubyde vody v Aachu. Pokus zdál se býti příliš drahým, proto uloženo prof. Knopovi, aby provedl experiment spůsobem jiným. Nejlacinějším. Vládě badenské záleželo především na tom, aby zjistilo se spojení obou veletoků a tím zároveň osud četných průmyslových závodů ležících na Aachu, které z velké části hnány jsou vodou řeky té. Kdyby se totiž průmyslníkům, kteří závody své mají na Dunaji, zdařilo zacpati trhliny v řečišti Dunaje, zůstali by fabrikanti aachští jednoduše na suchu. Prof. Knop rozřešil danou mu úlohu právě tak důmyslně jako jednoduše. Dne 25. září m. r. ponořeno bylo do největší trhliny 200 centů kuchyňské soli. Práce ta trvala něco více nežli hodinu, ve třičtvrtě na dvanáct započalo s ponořováním, v jednu hodinu; zmizel poslední pytel se solí v Dunaji. Odpoledne téhož dne a sice ve 4 hodiny 30 minut započato s naplňováním lahví vodou aachskou. Závěrek byl jednoduchý. Jeli to voda dunajská, která prýští se co pramen Aachu, pak musí do dunajských trhlin vecpaná sůl objeviti se ve vodě aachské. Prof. Knop dal během 4 dnů v přestávkách hodinu i dvě hodiny trvajících naplniti celkem 10 lahví, které zkoušel pak na sůl v nich obsaženou. Výsledek zkoušek byl ten, že po 20 hodinách, počítáno od okamžiku, v kterém poslední pytel ponořen do trhliny, obsah chloridu sodnatého počal ve vodě aachské nápadně růsti. V 60 hodinách dostoupil zjev ten vrchole; když uplynulo 90 hodin, obsahovala voda právě tolik solí, co před zkouškou. Bylo vypočteno, že vběhlo do Aachu v době té celkem 185 centů čistého chloridu sodnatého, že neztratilo se tehdy cestou prý nic. Jinou zkoušku provedl továrník Brink. Ponořil totiž dne 9. října minulého roku do největší trhliny 10 kilogramů v louhu rozpuštěného fluoresginu. Tekutina tato, za světla denního zevnitř na venek neztrácí vlastnost svou ani tehdy, když rozředěna jest ve vodě až na čtvrtmiliontý díl. A skutečně voda aachská hrála již dne 12. října v překrásných barvách. Zjev ten potrval 36 hodin. Bifurcace horního Dunaje, kterouž spojen tento s pořičím Rýna, jest tímto dokázána.

Rozmanitosti.

— Parní střikačky jsou v Anglicku, v Americe a j. ve všech větších městech již dávno zavedeny, v Rakousku však uvedeny první exemplář teprvé nyní v činnost, a sice ve Vídni! Avšak zásluha o to nenáleží obor, radě Vitešské, nýbrž továrníkovi střikaček Kaestnerovi, jenž obci Vitešské propůjčil parní střikačku k volnému požití na jeden rok. K vytopení parního kotle střikačky zapotřebí jest 10 minut, však její obnáší osm atmosfér, takže parní střikačka metá dvanáct vědер vody za minuta do výšky 50 metrů.

— Statistika nekřtěnců. — Po zavedení květnových zákonů v Prusku, kterýmž svobodní úplnou svoboda náboženskou a povolávají rodičům úplná na vůli, chtějí-li dítky své dáti okřtíti, obřezati, či chtějí-li, by stali se členové tak zvaných "svobodných obcí," klesá počet dítek křtěných rok od roku v míru šťastné. Dle statistického sčítání, které provedeno bylo před několika nedělí, shledáno, že v Berlíně nalezá se nyní — tehdy právě čtyry léta od doby, kdy zákony květnové prohlášeny — celá třetina dítek nekřtěných. Považí-li se, že za každý křest ustanoven jest popiatek 3 marky, tať ovšem pochopitelna zuřivá agitace hierarchie evangelické jako katolické p[illegible] zákonům těm, na jichž účet stav[illegible]ucker" právě tak jako ultramontán atentát Hodišv i Nobilingův.

— Starokatolická synoda v Bonnu usnesla se dne 13. června 75 hlasy proti 22 že ustanovení kanonického práva, kterýmž se duchovním, od podjáhna počínaje, uzavírání manželských sňatků zapovídá, ve starokatolické společnosti žádnou překážkou není, aby se v duchovní správě ustanovení kněží ženili aneb aby ženati kněží do duchovní správy byli ustanovováni.

— Minule jsme oznámili, že se rodina pres. Hayese vystěhovala z Bílého domu do obydlí, v kterém bydlíval v letě president Lincoln. Jest obyčejno, že na leto se rodina presidenta vystěhuje, však pan Hayes zavedl novotu. Nechal totiž část nábytku z Bílého domu do letního obydlí přestěhovati, což žádný president před ním se neopovážil.

— V Connecticut platí zákon, že z nedostavených domů se neplatí daň. Na základě zákonu toho vyhnul se prý již po 10 roků jeden majitel domu dani z toho samého. Nechává totiž od času dostavení kus lešení státi a čas okrast nedohotovených, ač arci v domě stále bydlí.

— Ve Philadelfickém přístavu byla minulý týden zakotvena loď otročnická. Jest to opancéřovaná loď Ben Nevis, která vyjela dne 23. února z Karikalu, v zálivu bengálském, na ostrov Martinique se 465 kůli, (děiníky, kteří se na řadu let zaprodají, a tím na tak dlouho otroky se stávají.) Cíle určení svého dostihla loď dne 12. června a složivši kůli, odjela do Philadelfie. Loď zařízena jest, jako bývaly lodě otroky dovážející, totiž, není vůbec zařízena. Velký ten počet lidských tvorů musil trávíti v mezipalubí lodě celé dlouhé 4 měsíce, po tmě a bez provětrávání. Na palubu nepouštěno jich více najednou než 6 a nesměli zůstati déle než 15 minut. Jídlo předkládalo se jim skoro jako dobytku, jen snad poněkud horší. Dle zápisek lodních zemřelo prý jich pouze 10 po cestě, což jest skoro pravdě nepodobno. Po příjezdu na Martinique byli rozděleni v tlupy, po 10 osobách a plantážníkům pronajímáni dražebně

— K naší zprávě o vzbouření Poláků proti knězi v Shenandoah, Pa., dodáváme následující. Vzbouření vlastně způsobili Litevci, kteří kostel s Poláky společně vystavěli. Biskup dosadil jim kněze jmenem Strupinski, který mluvil polsky, i nářečí litevské. Kněz ten stal se oblíbeným velice u pověrčivých Litevců, jelikož "dělal divy." Vybánění ďábly, křísil mrtvé a t. p. Arcibiskup Philadelfický, o němž jsme dříve zaznamenali, že takový hokus pokus netrpí akdyžpřed několika měsíci páter Heine v Mauch Chunk jednu ženštinu z "mrtvých vzkřísil" humbug ten přímo zakázal, nechtěl trpěti též humbug Strupinského a přesadil jej, dosadiv na jeho místo Poláka Lamarkoviče, který však litevské nářečí nezná. Jednak proto, že Larmarkovič nezná litevsky a jednak proto, že netropil takový humbug jako předchůdce jeho, byli pověřivší a zatemělí Litevci s ním nespokojeni, a když na opětovanou žádost arcibiskup nechtěl Strupinského jim zpět dáti; vypukla otevřená vzpoura. V neděli dne 7. t. m. obešlo [illegible] Litevci v počtu asi 500, mužů, žen i dětí, kostel a nevpustili kněze do vnitř. Došlo k rvačce a policie zatkla asi 30 šťastlivců. Jeden ze zatčených svědčil, že čtyři jsou původcové nepokojů. Ach a proti těm svedena obžaloba pro spiknutí nového pokoje. Ostatní pokutováni byli nepatrnými částkami peněžitými. Tím arci není dosud celá věc odbyta a možno že k novým nepokojům přijde.

— Nastoupením republikánské správy, po válce, ve státu Virginie, zrušen byl ve státu tom barbarský trest bití pro přestupky. Minulá legislatura však obnovila starý ten zákon a bitická hůl slaví hody. Dne 14. t. m. dostalo se trestu tohoto prvnímu bělochu od času znova zavedení. Byl mrskán v Hampton lodník Mc Cormick pro krádež kotvice.

— Z Ballard Co. Ky. oznamuje se, že černoši, jsou tam ve velkém postrachu. Dne 14. v noci obcházeli ozbrojení zakuklenci mnohé chatče Černochů, nařizujíce aby opustili stát pod ztrátou života. Jeden ze zatčených svědčil, že čtyři jsou původcové nepokojů. Ach a proti těm svedena obžaloba pro spiknutí nového pokoje. Ostatní pokutováni byli nepatrnými částkami peněžitými. Tím arci není dosud celá věc odbyta a možno že k novým nepokojům přijde.

— Z Jižní Karoliny došly do Washington zprávy, že demokraté v státu tom chystají se k dobytí vítězství volebního terorisováním republikánů. V distriktu Abbeville štvou časopisy proti republikánům, jelikož prý tajně sestavili ticketu a rozšiřují ji tajně mezi černochy. V Edgefield Co., kde v roku 1876 dělo se mnohé násilí, zuří též časopisy proti republikánům. Jeden z nich píše: "Ano, myslíme právě co píšeme. Pakli že jmenovaní (vůdcové strany republikánské) a jiní osmělí se opět o provedení politických plánů v Edgefield, oběsme jej. Ne jen úcta před námi samými, nýbrž i bezpečnost naše to požaduje; a to bez škrabošek a zakuklení." Co by tomu říkali voličové jedné neb druhé strany v severních státech, kdyby se jim počítalo za provinění a hrozilo smrtí za pouhé účastenství v politických záležitostech?

— Vystěhování z východních měst a států na západ, kde lze nabýti vlastní půdy, vlastního majetku, vlastního domova, neobmezuje se, jen na Spoj. Státy, nýbrž i britická Amerika dostává svou část. Z Winnipeg, v Manitoba, městečka vzdáleného as 75 mil od severních hranic Soustáti a kamž se nyní staví dráha ze St. Paul, Minn., která ještě tento rok dostavena býti má, oznamuje se, že nával přistěhovalců jest bezpříkladný. V pozemkové úřadovně tamtéž zaujmuto bylo během měsíce června 121.602 akry půdy od 1000 nových přistěhovalců.

— Dle zprávy statistické kanceláře přibylo do New Yorku v měsíci červnu 9,566 přistěhovalců, z nichž 5,349 bylo mužského a 4,157 ženského pohlaví. Z Anglicka přijelo 1.486; Irska 1,622; Německa 2,354; Rakouska 556; Švédska 800; Ruska 625; a t. d. Během 3 měsíců končících 30 červnem přibylo do New Yorku 30,248 přistěhovalců. V loni za ten samý čas 25,903.

— Bohuslav Kroupa, známý malíř český, vrátil se po více než osmiletém pobytu v Americe zase zpět do Prahy. Před osmi lety byl se za krajinářskými studiemi odebral do Anglie, kterouž procestoval až k nejsevernějším výběžkům Škotska. Po návštěvě v Irsku přijal engagement do Kanady, kde byl pak ilustrátorem dvou velkých časopisů zároveň, francouzského a anglického. S ohledací komisí severní pacifické (kanadské) dráhy cestoval po celou dobu práce její a ilustroval velké dotyčné dílo anglické. Severní Ameriku procestoval Kroupa téměř celou vícekráte až dolů do Panamy. Nejdelší dobu zdržel se v Kalifornii, Sieře Nevadě a v krajinách posud pouze rudochy obývaných, a nimiž za příčinou studií svých dlouhé měsíce kočoval. Také sandwichské ostrovy navštívil.

Stručný obsah znění berlínské smlouvy míru.

Čl. 1. Bulharsko se ustanovuje co samosprávné poplatné knížetství pod svrchovaností sultána s křesťanskou vládou a s národním vojskem. — 2. Pomezí knížetství toho na jihu končí podél Balkánu. — 3. Kníže bude se voliti obyvatelstvem a porta v volnosti jej potvrdí. Žádný člen některé rodiny vládnoucí v Evropě nesmí přijmouti knížectví to. V případu uprázdnění bude se voliti nové kníže stejným způsobem. — 4. Návrh zákonů a ústavy pro Bulharsko má býti sestaven od sněmu pohlavárů který bude svolán do Trnova dříve, nežli se bude voliti kníže. Při volbách knížete bude se bráti ohled na Turky, Řeky, Rumuny a jiné národnosti. — 5. Toto má býti základem ústavy bulharské: Rozdíl náboženského smýšlení neb vyznání, nemá činiti rozdílu mezi právy jednotlivých občanů, aby překážel jim zastávati některé úřady neb jiná povolání a řemesla. Svoboda vyznání bude zabezpečena všem, kteří se do Bulharska vrátí jakož i cizincům. Žádných překážek nesmí se klásti církevnímu sdružení jednotlivých vyznání a nemá býti překáženo poměrům mezi církevními správci a jejich obcemi. — 6. Nežli se pořídí stálá zařízení vlády, bude Bulharsko spravováno ruskými komisaři, jimž budou na ruku zváště k tomu ustanovení konsulové velmocí. — 7. Tato prozatímná vláda nemá býti prodloužena přes devět měsíců, do kterýchž doby má býti stálá vláda usazena a kníže zvolen. — 8. Smlouvy obchodní atd. mezi portou a jinými mocemi ohledně Bulharska zůstanou v platnosti a sice rovnoprávně mezi všemi mocemi. — 6. Poplatek Bulharska portě má býti ustanoven na konci prvního roku od velmocí, které podepsaly smlouvu. Bulharsko ponese jistou část obecného dluhu Tureckého. — 10. Knížetství provede stávající železniční úmluvy mezi portou, Rakousko-Uherskem a Srbskem. — 11. Ottomanské vojsko opustí Bulharsko a zničí všecky pevnosti v zemi; nové pevnosti pak se nesmějí stavěti. — 12. Mussulmani, kteří vzdálili se ze země, mohou podržeti nemovitý majetek svůj a mohou jej nechati spravovat třetími osobami. Turecko-Bulharská komise bude po dvě leta pracovati na uspořádání majetkových a církevních zájmů. — 13. Jižně od Balkánu utvoří se provincie východní Rumelie zvaná, pod přímou zprávou sultána, mající však samosprávu a křesťanského vrchního guvernéra. — 14. (Článek tento ustanovující hranice provincie této není ještě znám.) — 15. Sultán opevní pomezí, bude tu držeti vojsko, nesmí však používati vojska nepravidelného, aniž smí ubytovati vojsko u občanů. Vnitřní pořádek bude se udržovati pomocí žandarmerie a domácí obrany, při jejímž složení a rozestavení musí býti bráno ohledu na náboženství obyvatelstva a při níž ustanovuje důstojníky sám sultán. — 16. Kdyby byla bezpečnost ohrožena, může guvernér povolati vojsko turecké na pomoc. — 17. Guvernér budiž jmenován na pět roků od porty se schválením moci. — 18. Evropská komise má ve třech rocích zařídit, jaké moci má guvernér ten míti, a jaká budou zařízení soudní, zákonodárná a finanční provincie té — 19. 20. a 21. Články ty ustanovují, jaké jsou mezinárodní povinnosti a poměry Rumelie k ostatním mocem a zabezpečují svobodu vyznání. — 22. Ruská armáda v Bulharsku a v Rumelii nesmí přesahovati 50.000 mužů. Po devíti měsících počne vojsko to opouštěti území to a ve dvanácti měsících musí býti vyklizeno. — 23. Bosna a Hercegovina budou obsazeny a spravovány Rakousko-uherskem, vyjma sandžak Novi Pazar. — 24. Neodvislost Černé Hory se tímto uznává. 25 a 26. Ustanovují o pomezí a svobodě náboženské na Černé Hoře. — 27. Antivari připojuje se k Černé Hoře. Nesmí se stavěti žádných pevností leč k opovnění Skadru. Černá Hora má volnost plavby na řece Bajaně, však nemá míti žádné vlajky, ani válečné lodě žádného národu. Spuž přidělujeme se k Dalmácii. Konsulové rakouští budou chrániti kupeckou vlajku Černé Hory a kupecké lodě budou se řídit plavebními zákony platnými v Dalmácii. — 28. Ustanovují se podmínky podobné těm v článku 12. pro Černou Horu, až na to, že komise turecko-černohorská má trvati v příčí po 6 roky. — 29. Černohorci vykliditi do dvou dnů krajiny ležící za novými mezemi Č. Hory. — 30. Černá Hora převezme takovou část tureckého veřejného dluhu, jaká na přivtělená krajiny připadá. — 31. Neodvislost Srbska se uznává. — 32. Opakování článku 5. — 33. Stanoví nové hranice srbské. — 34 a 35. Ustanovují se dosavadní obchodní poměry k jiným státům sečtanou v platnosti. — 36 a 37 Obsahují totéž co článek 28. — Srbové vykliditi krajiny krom nových mezi Srbska do patnácti dnů. — 39. Srbsko zaplatí náhradu za tribut a převezme část tureckého dluhu, jaká na přivtělená krajiny připadá. — 40. Neodvislost Rumunska se uznává. — 41. Opakuje obsah článku 5. — Rumunsko navrací Rusku onu část Bessarabie, která mu mírem pařížským byla odňata. — 43. Rumunsko dostane Dobrudža krajinu až k moři, začínající na Dunaji východně od Silistrie a běžící k Černému moři jižně od Mangalie. — 44. Evropská komise ustanoví hraniční čáru. — 45, 46 a 47. Týkají se obchodních smluv. — 48. Za popiatek složí Rumunsko jednou pro vždy náhradu. — 49. Rumunsko převezme všechny povinnosti Turecka ohledně veřejných prací na území svém. — 50. Všechny hradby podunajské od železné brány (na rakouské hranici) až k ústí se zboří. Žádné válečné lodě nesmí od železné brány k moři po Dunaji plouti; však strážné lodě mocností mohou plouti od ústí naboru až ku Galaci. — 51. V dunajské komisi zastoupeny budou též Rumunsko a Srbsko. Pravomocnost komise bude sahati až ku Galaci. — 52 a 54. Obsahují další ustanovení o té komisi. — 54. Odklizení překážek plavby, jež působí železná brána a vodopády, svěřeno jest Rakousku-Uhersku. — 55. Porta zavazuje se v Kretě zavésti vládu dle plánu z roku 1868. Samosprávné řády budou vypracovány též pro jiné provincie. — 56 Kdyby se Turecko a Řecko nemohly dohodnouti o upravení hranic od kongresu odporučené, mocnosti nabízejí své prostřednictví. — 57. Ukládá portě provedení náboženské svobody a rovnoprávnosti. —

Krom toho obsahuje smlouva ještě sedm článků, dosud neuveřejněných; celkem 64.

Farma na prodej.

168½ akrů dobrého pozemku, z kterých jest 40 akrů lesa zachovalého s dostatkem dříví starého i mladého všeho druhu; 50 akrů vzdělano a oseto; ostatní dosti sena a dobré pastviny; potok 20 kroků od stavení; stavení stěnové o dvou světnicích a kuchyni, tesané a srpky; 2 koně, z nichž jedna kobyla březí; 10 kusů hovězího dobytka a drůbeže dosti; vše domací a hospodářské náčiní co farmáři třeba, vyjímaje mlátící stroj. Nechám vše jak stojí a leží, toliko vezmu mé šaty a ustlaní. Jsme v pokročilém stáří, bez dítek a farmaření nám přichází již těžké. Cena této farmy 1700 dol. Bližší zprávu podá písemně neb ústně Tomáš Brabenec.

Welch, Knox Co. Neb.

Vzhůru rodáci
—do—
NORTH BEND
k
V. Janečkovi!!

Upozorňuji ctěné obecenstvo, že jsem zařídil

OBCHOD KOŘENÁŘSKÝ.

Prodávám za hotové na výměnu Indiano, a maslo i více hetu v cenách nejvyšších.

Vždy mám hojnou zásobu

Milwauckého a Schuylerského Ležáku,

Californického vína, Kentucke kořalky a nejlepšího druhu doutníky. A pro ukrácení chvíle mám kulečník (tak zvané BILLIARD) i mnohé jiné hry. Též mi[illegible]lezné v mne vždy čisté postele, dobře upravení [illegible]eskou stravu a cestujícím i [illegible]pům stáj pr[illegible]potahy.

Za brou obsluhu ruč[illegible]

Václav Janeček
hostinský

Čerstvé zboží!
Dobré zboží!
Nejlevnější!

Zvláště:

Kytky, pentle a látky na šaty.

Přijďte všichni do

Cheap storu,
VESHUYLER.
DURAS & SPOL.

Do Schuyler Neb.

NOVÝ HOSTINEC.

Nejlepšího obecenstvo ctěnému obecenstvu, v [illegible] a v každé ohledu, že jsem otevřel

NOVÝ HOSTINEC,

v němž chovám zásobu rozličných **kořalek, nejlepších doutníků a vždy čerstvé pivo** jako malvaz.

Ke poctivé návštěvě přátelsky se vzývá. K četné se tohoto [illegible] přátelsky se [illegible] [illegible] [illegible]